

Jaarverslag 2019 van stichting Comité Dierennoodhulp

Inleiding

2019 was een intensief actiejaar voor Comité Dierennoodhulp. Op vrijwillige basis werd er weer veel werk verzet voor dieren in nood. Dit jaar zochten wij meer dan ooit de samenwerking op met andere dierenbelangenorganisaties. Ook werden er diverse klachten en aangiftes inzake dierenmishandeling met het verzoek tot handhaving naar de NVWA en het OM gestuurd. In 2019 zijn er in totaal 1953 legkippen gered van de slacht door Red een Legkip. In maart ontvingen wij het trieste bericht dat onze trouwe boekhoudster Saskia een eind aan haar leven had gemaakt. Saskia heeft jarenlang geheel belangeloos de boekhouding voor de stichting gedaan omdat dierenleed haar erg aan het hart ging. Het leven was vanwege het dierenleed extra zwaar voor Saskia. Begin april werd het Meldpunt kuikentjesmisbruik opgericht en de meldingen stroomden binnen met veel publiciteit tot gevolg. In 2019 hebben we net als in voorgaande jaren weer moslims opgeroepen om geen

dieren te offeren voor het offerfeest en stuurden we naar Mark Rutte een open brief voor een verbod op het offeren van dieren. Voor het eerst konden we ook 5 schapen die gered waren van de illegale slacht voor het offerfeest herplaatsen. In de periode voor kerst riepen wij mensen op om geen dieren met kerst te eten en zich te bezinnen over onze omgang met dieren. Op 22 december organiseerden we voor de zesde keer samen met EDEV en Hans Bouma de Vredesdienst voor dieren. Negenentwintig dierenorganisaties deden hier aan mee. Het werd een volle kerk en een bijzondere en mooie Vredesdienst voor dieren.

Red een Legkip

Er zijn in 2019 door Red een Legkip 1953 legkippen gered van de slacht. Met Pasen werd er voor de achtste keer in het tv-programma Koffietijd aandacht besteed aan Red een Legkip. Ook EditieNL besteedde rond Pasen aandacht aan Red een Legkip en maakte een bijzonder mooi item waarin duidelijk werd hoe er met kippen in de industrie wordt omgegaan, zie <https://www.rtlnieuws.nl/editienl/laatste-videos-editienl/video/4684496/red-een-kip-voor-pasen>. Op het moment van schrijven zijn er zes opvangen actief, namelijk: Heeze, Lanaken (België), Gangelt (Duitsland) Ochten, Twijzelerheide en Rijsenhout. In september vond de jaarlijkse bijeenkomst weer plaats voor de opvangen van Red een Legkip. Red een Legkip heeft in 2019 weer steun gehad van donateurs. Al deze steun is erg belangrijk voor Red een Legkip, want van de adoptiebedragen alleen redden we het niet. De medische kosten voor de zieke en gewonde kippen lopen nu eenmaal hoog op. Dit jaar waren er behoorlijk wat kippen die naar de dierenarts moesten. Wij zijn daarom bijzonder blij met al deze steun van bedrijven, stichtingen en particulieren! Ook heeft Red een Legkip in 2019 een mooie nieuwe website gekregen met veel dank aan de maakster daarvan: Inge Boele.

Werkgroep Hulp Inbeslaggenomen Honden

Informatieverstrekking over inbeslaggenomen honden

Het afgelopen jaar hebben er weer met regelmaat eigenaren wiens hond in beslag genomen is gebeld en/of gemaild en is er aan hen advies gegeven, zowel telefonisch als schriftelijk. Maar nog vaker was dat niet nodig omdat mensen zelf voldoende informatie konden vinden in het menu *In beslag genomen, en dan?* over welke stappen ze moesten nemen om hun hond te helpen.

Artikel 12 procedure vanwege doodmaken van inbeslaggenomen hond Milou

Milou was een stafford terrier van 8 jaar oud. Zij werd op 20 februari 2017 in beslag genomen en kwam terecht bij opslaghouder DierenOpvangcentrum Amsterdam en kreeg een euthanasieadvies na een test van het Assessment-team Universiteit Utrecht, ondanks het feit dat zij goed trainbaar is. Samen met de ouders van de eigenaar van Milou en de advocaat hebben wij tevergeefs trachten te voorkomen dat Milou gedood zou worden. Het Openbaar Ministerie heeft haar op 7 april 2018 gedood ondanks de uitspraak eerder van de rechter dat dit niet mocht. Het Openbaar Ministerie heeft daarmee bewust artikel 1.10 uit het Besluit houders van dieren overtreden. Wij hebben aangifte hierover gedaan tegen de Staat der Nederlanden, ministerie van Veiligheid en Justitie, het Openbaar Ministerie. Omdat met de aangifte niets gedaan werd is er een artikel 12 procedure gestart die als uitkomst had dat wij in het ongelijk werden gesteld. Op de inhoudelijke argumenten is men niet eens ingegaan.

Hond Nina onterecht gedood door burgemeester Emmen

Een andere trieste en onrechtvaardige zaak waar wij in 2019 mee te maken kregen ging over het 3 jaar oude Mechelse herder teefje Nina. Op 24 mei werd zij in beslag genomen vanwege bijtincidenten en op 11 juli werd zij zonder medeweten van de eigenaresse gedood in opdracht van de burgemeester van Emmen. Eigenaresse Sandra kreeg van de gemeente geen enkele kans om voor Nina op te komen. En ook op de brief met het aanbod van Comité Dierennoodhulp voor een rechtvaardige behandeling van Nina, een contra-expertise en een verzoek voor een gesprek kwam geen enkele reactie van de gemeente. Zelfs het lichaam van Nina kon eigenaresse niet terugkrijgen. Dat was al vernietigd. Eigenaresse Sandra diende samen met haar advocaat Jaap Baar bezwaar in en deze werd op 11 september bij de Commissie van advies voor de bezwaarschriften behandeld. Op 11 oktober stelde de commissie eigenaresse Sandra in het gelijk op de belangrijkste punten. Burgemeester Van Oosterhout werd flink door de commissie op zijn vingers getikt: hij had Nina op 11 juli niet mogen laten doden.

Brief aan voedselbanken over meewerken aan maatschappelijk aanvaardbaar maken van door overheid veroorzaakt dierenleed

OP 31 januari heeft Comité Dierennoodhulp samen met 12 andere dierenorganisaties een brief gestuurd aan de Vereniging van Nederlandse Voedselbanken met het verzoek om een gesprek. Dit omdat de voedselbanken telkens weer door de overheid gebruikt worden om het onnodig doden van dieren maatschappelijk aanvaardbaarder te maken. Zo werden er op Oostvaardersplassen 1800 gezonde edelherten ten onrechte gedood en werden de voedselbanken wederom bevoorrad met deze dode dieren. Eerder gebeurde dit al met de lichamen van honderdduizenden onnodig vergaste ganzen en de damherten in de Amsterdamse Waterleidingduinen. De overheid maakt slim gebruik van de voedselbanken om goodwill te kweken voor dit soort zaken. De voedselbanken werken hieraan mee door kritiekloos alles aan te nemen. Op deze manier wordt de discussie over het onnodig doden van een grote hoeveelheid dieren in de kiem gesmoord. De voedselbank reageerde afwijzend op het verzoek van de dierenorganisaties en stelde dat het voedselaanbod dat zij van Staatsbosbeheer en de groothandel krijgen past in haar neutrale rol en missie. Deze neutrale rol betekent klaarblijkelijk dat alles kritiekloos aangenomen wordt. Comité Dierennoodhulp betreurt het zeer dat de Voedselbanken niet open staan om te kijken naar hun rol hierin en geen rekening willen houden met een andere zeer kwetsbare groep: de dieren.

Hond verstrikt in muskusrattenklem in losloopgebied Amsterdamse Bos

Op 1 maart kwam in het losloopgebied van het Amsterdamse Bos hond Juna met haar poot in een muskusrattenklem terecht toen zij verkoeling zocht in de sloot. Hierdoor verdronk zij bijna. Gelukkig liep het voor Juna goed af en hield zij er niets blijvends aan over. Maar omdat er geen enkele waarschuwing was dat deze klem zich daar bevond werd er een klacht ingediend bij zowel Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, muskusrattenbeheer en de boswachters met daarbij het dringende verzoek om waarschuwingsborden bij de in- en uitgangen in het Amsterdamse Bos bij de losloopgebieden te plaatsen. Omdat er onwil bij deze partijen bleek te zijn om hondeneigenaren effectief te waarschuwen heeft Comité Dierennoodhulp ook een brief gestuurd naar de gemeenteraad van Amsterdam met daarin het verzoek om waarschuwingsborden voor muskusrattenvallen in losloopgebieden voor honden te plaatsen. Daarnaast heeft Comité Dierennoodhulp in haar brief aan de gemeente verzocht om in het kader van het dierenleed dat door deze klemmen plaatsvindt te zoeken samen met

het waterschap naar alternatieven die minder wreed zijn en waardoor nauwelijks of geen bijvangst plaats vind. De Partij voor de Dieren stelde naar aanleiding van dit incident al eerder vragen hierover. Ook Het Parool schreef er een kritisch artikel over. Uiteindelijk zijn de beloofde zogenaamd geplaatste waarschuwingsbordjes nergens terug te vinden in het bos.

Oprichting landelijk Meldpunt kuikentjesmisbruik

Begin april werd het Meldpunt kuikentjesmisbruik door Comité Dierennoodhulp opgericht. Via de speciaal hiervoor door Inge Boele gemaakte website www.meldpuntkuikentjesmisbruik.nl en Facebook konden mensen een melding maken over kuikentjesmisbruik. De meldingen stroomden binnen en in twee weken waren er al 50 meldingen gedaan. De meeste meldingen gingen over kuikens in tuincentra, verzorgingshuizen, scholen, kinderdagopvangen, dierenwinkels en andere soorten winkels. Aan hen allen werd een brandbrief gestuurd met daarin het dringende verzoek te stoppen met het misbruiken van kuikens en het verkeerde voorbeeld geven, en de kuikens te verwijderen. In meerdere gevallen resulteerde dit in positief resultaat en had men er niet goed over nagedacht en besloot het niet meer te doen. In andere gevallen kon het degenen die de kuikens misbruikten helemaal niets schelen. Het Meldpunt en het waarom daarvan kwam uitgebreid in de publiciteit waardoor ook het leed dat achter de kuikens schuilt goed naar buiten kwam. Kuikentjes hebben, net als vrijwel ieder ander dier, een enorme behoefte aan een moeder, die hen essentiële zaken leert en hen warmte en veiligheid biedt. Zij zijn geen speelgoed, paasdecoratiemateriaal, vermaakartikelen of educatiemateriaal en zitten er helemaal niet op te wachten de hele tijd opgepakt en geknuffeld te worden. Dat getuigt niet van een respectvolle bejegening en houdt geen rekening met de intrinsieke waarde van het dier zoals de Wet dieren voorschrijft. Het uitbroeden van eieren in een broedmachine is een onnatuurlijk proces. Dit is niet de natuurlijke manier waarop kuikens geboren worden en opgroeien, en ook niet de beste manier om kuikens te verzorgen. Het heeft om die reden dan ook niets met educatie te maken zoals zo vaak als excuus ten onrechte beweerd wordt. Integendeel: mensen krijgen hierdoor een heel verkeerde boodschap: in plaats van verantwoordelijkheid te nemen voor de zorg, is het blijkbaar geen probleem om de kuikentjes even ter vermaak te gebruiken, om ze daarna, wanneer ze iets minder schattig worden, te doden of te dumpen. Het is juist belangrijk dat mensen leren dat, als je een dier neemt, je dan ook de verantwoordelijkheid daarvoor hebt en je het dier niet, wanneer het minder leuk wordt, of als je er geen behoefte meer aan hebt, kunt dumpen of (laten) doden. Ook de Caring Vets (een groep van 130 dierenartsen die zich inzetten voor een beter dierenwelzijn) maakte een statement omdat zij van mening zijn dat het uitbroeden van kuikens in een broedmachine ter vermaak of onder het mom van educatie een ernstige aantasting van het welzijn van dieren en daarom onaanvaardbaar en in strijd met de wet Dieren.

Brief naar alle tuincentra met verzoek te stoppen met verkoop dieren

Begin februari stuurde Comité Dierennoodhulp samen met de Sophia-Vereeniging en Stichting Konijn in Nood een brief naar alle tuincentra in Nederland met het verzoek om vanwege het dierenleed te stoppen met de verkoop van dieren. De brief was mede ondertekend door 33 andere dierenorganisaties Tuincentrum De Landerije Tuin&Dier in Roosendaal was eigenlijk de enige die positief reageerde en na een goed gesprek besloot om per april geen konijnen meer te verkopen die van een fokker kwamen. Klanten die een konijn

willen aanschaffen kunnen in het tuincentrum voortaan een dier kopen dat afkomstig is van Konijnenopvang K'nijn & Ko uit Bavel. Een fantastische diervriendelijke stap waarmee De Landerije Tuin&Dier het goede voorbeeld geeft.

Offerfeest

Open brief aan Mark Rutte over een verbod op het offeren van dieren

Op 9 augustus stuurde Comité Dieren noodhulp samen met Een DIER Een VRIEND, Rechten voor al wat leeft en Stichting Dieren nood een open brief naar minister president Mark Rutte met daarin het dringende verzoek om er voor te zorgen dat het offeren en misbruiken van dieren voor geloof, tradities en vermaak snel verboden gaat worden. De dierenorganisaties lieten in de brief weten dat zij van mening zijn dat een verandering in grondwet artikel 6 Vrijheid van godsdienst en levensovertuiging bittere noodzaak is omdat in dit artikel iets zeer essentieels ontbreekt. Namelijk: dat geen enkel levend wezen met bewustzijn en gevoel, dus niet alleen de mens, ook het dier, in naam van de godsdienst leed mag worden berokkend. Een toevoeging zou daarom noodzakelijk zijn. Het verbod zou niet alleen voor het offerfeest moeten gelden, maar ook voor het kipslingeren dat orthodoxe joden tijdens Jom Kippoer doen en voor het doden van dieren door voodoo en winti aanhangers. En natuurlijk ook voor dierenvriendelijke tradities als bijvoorbeeld stierenvechten en ganstrekken. Mark Rutte heeft geen reactie op onze brief gegeven.

Oproep aan moslimorganisaties om geen dieren te offeren

Net zoals voorgaande jaren is een link van het filmpje met de oproep van Hans Bouma samen met een brief naar de moslimorganisaties gestuurd met het verzoek om geen dieren te offeren, maar mensen en andere dieren in nood te helpen met plantaardig voedsel en hulpmiddelen.

Vijf van illegale slacht geredde 'offer'schapen naar opvang

Voor het eerst mochten tijdens het offerfeest in 2019 schapen en geiten die door de politie of de NVWA aangetroffen werden voordat ze illegaal en onverdoofd geslacht zouden gaan worden, door ons gered worden in plaats van dat deze dieren 'vernietigd' of alsnog geslacht worden. Omdat het veelal schapen en geiten betreft waarvan de oormerken zijn verwijderd werden de dieren voorheen op kosten van de verdachte naar het slachthuis gebracht en aldaar vernietigd. De oormerken worden verwijderd om vervolging te voorkomen. Comité Dieren noodhulp en Een DIER Een VRIEND vonden dit niet te verteren en gingen in 2018 al het gesprek met de NVWA aan wat uiteindelijk resulteerde in het mogelijk maken van deze optie. Het offerfeest ging in 2019 op 11 augustus van start. Comité Dieren noodhulp had de coördinatie in handen van het vervoer en de opvangplekken. Veel dierenvrienden uit heel het land boden Comité Dieren noodhulp aan om te helpen met het permanent opvangen en het vervoer van deze dieren. In totaal konden we op deze manier 5 schapen redden van de slacht en vernietiging en naar een opvang brengen. Een schaap kwam terecht in onze opvang in Rijsenhout, vier rammen konden we herplaatsen bij de stichting Nobele Hoeve waar ze op onze kosten gecastreerd werden. Comité Dieren noodhulp hoopt in samenwerking met de politie en de NVWA met dit diervriendelijke initiatief een sluitende oplossing te hebben gevonden om dieren die onderdeel zijn van strafbare feiten een nieuw leven te kunnen geven. In 2020 en 2021 verwacht zij verdere samenwerking hierin met de NVWA en de politie.

Haan Kallemooi

Op 12 februari 2019 werd in de rechtbank van Groningen het beroep van Comité Dierennoodhulp behandeld. Het beroep was gericht tegen de door Groen Links burgemeester Ineke van Gent op 16 mei 2018 verstrekte vergunning aan de Stichting Folkloristisch Pinksterfeest om een haan drie dagen in een mand op te sluiten, hangend in weer en wind aan een mast op 18 meter hoogte. Comité Dierennoodhulp had als deskundige pluimveegegedrags- en welzijnsbioloog Jeroen van Rooijen mee genomen naar de rechtszaak. Het ging Comité Dierennoodhulp in haar beroep niet alleen om het welzijn van deze ene haan, maar ook om het slechte voorbeeld wat hier aan mensen gegeven wordt: dat je voor vermaak maar met een dier mag doen wat je wilt. De rechtbank stelt in haar uitspraak op 26 maart 2019 dat als er sprake is van dierenmishandeling de weigeringgrond openbare orde in de APV een rol kan spelen, maar oordeelde dat gelet op de getroffen maatregelen daar geen sprake van was. Het Comité stelt dat er wel degelijk sprake is van dierenmishandeling en dat de summiere maatregelen (onderzoek door dierenarts, monitoring, contact met het bevoegd gezag (RVO), voldoende beschutting, voedsel en water) dit niet opheffen en ging daarom in hoger beroep.

Tijdens het Pinksterfeest zelf deed Comité Dierennoodhulp aangifte van dierenmishandeling van de haan door de Kallemooicommissie en aangifte tegen de eigenaar van de haan omdat deze de haan bewust van de nodige zorg onthield en niet voor zijn dier opkwam. Ook werd er aangifte gedaan i.v.m. het stelen van de haan. Opvallend was dat dit jaar een zeer belangrijk element in deze traditie opeens verandert was: de haan werd niet meer door een jongen gestolen, maar gebracht door de eigenaar. Ook werd de haan opeens niet meer getoond aan het publiek nadat de haan na 3 dagen opsluiting de mand uit werd gehaald. Helaas heeft men niets met onze aangifte gedaan, net zoals de NVWA niets met ons verzoek tot handhaving heeft gedaan. Als stuitend excuus om niets te hoeven doen verwees de NVWA naar de uitspraak van de rechtbank Groningen. Omdat het hoger beroep nog zou volgen hebben wij dit verder laten rusten.

De stelling dat er wel degelijk sprake is van dierenmishandeling werd onomstotelijk bevestigd door de vijf verklaringen van deskundigen die Comité Dierennoodhulp voor het hoger beroep naar de Raad van State stuurde. Het ging hier om verklaringen van niet de minsten: zo was er een verklaring van Dr. Ir. T. Bas Rodenburg hoogleraar Dierenwelzijn met expertise in gedrag en welzijn van vogels werkzaam aan de Faculteit Diergeneeskunde, Departement Dier in Wetenschap en Maatschappij, Universiteit Utrecht, een verklaring van kippendokter drs. Ing. S.Tj. Westendorp, dierenarts en deskundige op het gebied van gezondheid, gedrag en welzijn bij bedrijfsmatig als wel bij hobbymatig gehouden pluimvee, een verklaring van dierenarts Ds A. Hanssen, secretaris van Caring Vets (vereniging van 90 dierenartsen) en voorzitter van de werkgroep vogels, een verklaring van gespecialiseerde vogeldierenarts C. Loriaux en een verklaring van dierethicus W. Vermaat. Op 2 december werd het hoger beroep bij de Raad van State in Den Haag behandeld. Kippendokter drs. Ing. S.Tj. Westendorp en dierethicus W. Vermaat woonden de zitting als deskundigen bij. Op 24 december vlak voor kerst kwam de Raad van State met hun onbegrijpelijke uitspraak naar buiten: "Eventuele aantasting van het dierenwelzijn, kan niet tot het weigeren van de vergunning leiden". Ons beroep werd ongegrond verklaard. Hieruit volgt dus dat een evenementenvergunning niet geweigerd kan worden ondanks dat er strijdigheid is met hogere wetgeving zoals de wet Dieren. Dieren worden op deze manier op geen enkele manier beschermd en mogen gewoon mishandeld worden bij een evenement. Comité Dierennoodhulp

richt haar pijlen nu geheel op de handhaving. Ook lopen er nog altijd een paar Wob-verzoeken van Comité Dieren noodhulp over de haan van Kallemooi bij de RVO.

Protest tegen Zwientie Tikken

Comité Dieren noodhulp heeft samen met Animal Rights, Een DIER Een VRIEND, Rechten voor al wat leeft en stichting Dieren nood geprotesteerd tegen het Zwientie Tikken op het Dicky Woodstock Popfestival begin augustus en later in augustus tegen het Nederlands kampioenschap Zwientie Tikken in Luttenberg. De burgemeester en wethouders van Steenwijkerland werden per brief dringend verzocht om vanwege het dierenwelzijn, de volksgezondheid en het voorkomen van de verspreiding van dierziektes zoals de Afrikaanse varkenspest, er voor te zorgen dat het evenement Zwientie Tikken op het Dicky Woodstock Popfestival niet door zou gaan. Daarnaast werd er een brief gestuurd naar de organisatie van het Dicky Woodstock Popfestival met het verzoek om een gesprek om zo gezamenlijk te komen tot een leuk diervriendelijk alternatief. Daar stonden ze helaas niet voor open. Ook wilden ze ons niet laten weten waar de varkens vandaan kwamen en wat er daarna met hen gebeuren ging. Ook de ruim 40 optredende artiesten en bands ontvingen een brief van de dierenorganisaties met daarin een link van een filmpje over het Zwientie Tikken in 2016 op dit popfestival waarin te zien is dat de varkens stress en angst beleven doordat ze opgejaagd worden. Uit antwoorden die minister Carola Schouten vrijdag 13 september gaf op vragen van de Partij van de Dieren (PvdD) over het veelbesproken volksvermaak bleek dat de NVWA in totaal drie overtredingen bij het Zwientie Tikken op het popfestival in Steenwijkerwold constateerde. Bij de NVWA diende Comité Dieren noodhulp samen met de andere dierenorganisaties een handhavingverzoek in voor het open Nederlands kampioenschap Zwientie Tikken in Luttenberg, in verband met overtreding van de Wet dieren en het zich niet houden aan de voorzorgmaatregelen met betrekking tot de varkenspest. Helaas vond de NVWA het niet nodig in te gaan op ons verzoek en handhavend op te treden. Ook werd er een brief gestuurd naar burgemeester en wethouders van Raalte met daarin het dringende verzoek om dit evenement niet door te laten gaan. Daar gaven ze geen gehoor aan. Dieren voor de lol angst en stress bezorgen is geen respectvolle manier om met dieren om te gaan. In beide gevallen werden de varkens na misbruikt te zijn voor dit vermaak naar het slachthuis gebracht om daar gruwelijk te eindigen.

Activiteiten Diervriendelijke kinderboerderijen

Oudere dieren dag op 12 september

Ook dieren hebben recht op een mooie oude dag. Om die reden riep Comité Dieren noodhulp twaalf september 2019 voor de tweede keer uit tot Oudere dieren dag. Op veel kinderboerderijen en bij fokkers krijgt een groot deel van de dieren niet de kans om oud te worden. In april en mei worden de dieren geboren en met blijdschap ontvangen, maar in augustus en september verdwijnen velen van hen stilzwijgend via de achterdeur als overtollige dieren naar handelaar en slacht. Om aandacht te vragen voor dit volstrekt onnodige dierenleed is 12 september voortaan Oudere dieren dag. Gelukkig zijn er ook enkele kinderboerderijen die om die reden niet fokken en hun dieren oud laten worden. Vanwege het goede voorbeeld dat deze kinderboerderijen geven heeft Comité Dieren noodhulp op Oudere dieren dag twee van deze kinderboerderijen in het zonnetje gezet. Kinderboerderij De Uylenburg in Amsterdam en Oosterhoeve Kinderboerderij En Zorgboerderij in 's-

Hertogenbosch ontvingen op Oudere dieren dag feestelijk het eervolle keurmerk ‘Diervriendelijke kinderboerderijen’ dat werd bevestigd aan de kinderboerderij. En alle oudere dieren op deze kinderboerderijen kregen een lekkere traktatie. Er was veel positieve publiciteit over dit initiatief. Ook bleek dat veel mensen niet weten dat veel dieren op de kinderboerderij niet oud mogen worden. Editie NL maakte een mooie reportage over het waarom van Oudere dieren dag, zie: <https://www.rtlnieuws.nl/editienl/laatste-videos-editienl/video/4846611/oude-bok-het-bokje?fbclid=IwAR2Qh4CWuXNyWsTY8uDrSB0ceDcGW-GqIItbFUY1134EII1d2qK0UvGI728>

Oproep aan Belgische minister Weyts voor verbod haanslaan, ganskoppen en gansrijden

Comité Dierennoodhulp heeft in september samen met Animal Rights, Een DIER Een VRIEND, GAIA, All For Animals, Bite Back vzw, Stichting Rechten voor al wat leeft, Stichting Dierennood en VeggieSquad een brief gestuurd aan de Belgische minister van dierenwelzijn Ben Weyts. In deze brief eisten we dat perverse tradities met echte dieren worden vervangen door diervriendelijke en respectvolle alternatieven. In Nederland is het voor het ganstrekken bijvoorbeeld verplicht om een kunstgans te gebruiken en in België worden tegenwoordig geen katten, maar knuffels van het Belfort in Ieper gegoid. Wij stuurden ook brieven naar de burgemeester en schepenen van de gemeente Riemst waar het haanslaan in augustus plaatsvond, de gemeente Voeren waar het ganskoppen in september plaatsvond en naar de Dienst Dierenwelzijn die deze activiteiten niet tegenhoudt. Op sociale media vroegen we dierenvrienden om ook zelf een brief aan minister Weyts te sturen. Minister Weyts heeft helaas nog geen verbod ingesteld.

Klacht over valse voorlichting door Yvon Jaspers en kippenboer Mark in uitzending Onze boerderij

Comité Dierennoodhulp heeft op 29 september samen met Een DIER Een VRIEND, Animal Rights en stichting Dierennood hebben 29 september een klacht ingediend bij de NPO, de NPO ombudsman, de KRO-NCRV en het Commissariaat voor de Media over Yvon Jaspers en kippenboer Mark in verband met het geven van valse voorlichting in de uitzending van TV-programma ‘Onze boerderij’ op 22 september. De dierenbelangenorganisaties eisten rectificatie en wilden dat onafhankelijke experts de afleveringen die nog uitgezonden zouden worden vooraf gingen toetsen op onjuistheden. Daarnaast verzochten de organisaties om geen publiek geld meer te besteden aan deze volksverlakkerij. Ze vroegen ook om opnieuw de belangenverstrengeling van Yvon Jaspers met de vleesindustrie en haar gebrek aan objectiviteit onder de loep te nemen. In de aflevering van 22 september beweren Yvonne Jaspers en kippenboer Mark dat het scharrelstelsel het laagste systeem in Nederland is en dat kippen het niet erger kunnen hebben. Alsof het niets is, worden de zes miljoen kippen die in de zelfs nog 2 lagere houderijsystemen in Nederland, namelijk de zogenaamde ‘verrijkte kooi’ en de ‘koloniekooi’, op draadgazen bodems hun korte leven doorbrengen, hiermee bewust doodgezwegen. Boer Mark heeft het over hele oude dames die in zijn stal zitten, terwijl de realiteit is dat leghennen na anderhalf tot twee jaar naar de slacht gaan op slechts een fractie van hun natuurlijke levensverwachting. Vervolgens verkondigt kippenboer Mark nog meer kletspraat en stelt dat zijn scharrelstal het beste systeem is voor kippen omdat ze

niet buiten komen. De mensen kunnen daarom volgens hem het beste de eieren kopen op het laagste schap. Zijn kippen worden in de watten gelegd, hebben het perfect en het ontbreekt hen aan niets. Yvon doet er nog een schepje bovenop door aan de in de stal aanwezige pluimveearts Vera te vragen of we de kippen niet vermenschelijken ... en pluimveearts Vera zegt natuurlijk "Ja absoluut". De mening van deze pluimveearts staat in schril contrast met de mening van de dierenartsenorganisatie Caring Vets.

De kijker krijgt een mooi verhaal vol leugens van Yvon Jaspers, een kippenboer en een pluimveearts voorgeschoteld dat volstrekt niet klopt met de realiteit. En over het vangen, transporteren en het slachten wanneer de kippen economisch afgeschreven zijn, wordt al helemaal geen inkijkje gegeven. Deze moedwillige verdraaiing en achterhouden van feiten komt omdat de betrokken partijen allen betrokken zijn of belangen hebben met de mensonterende bio-industrie. De KRO-NCRV weigerde inhoudelijk in te gaan op klacht en liet weten achter Yvon Jaspers en de boeren te staan. Het Commissariaat voor de Media gaf enkel aan om onze twijfels over de onafhankelijkheid van Yvon Jaspers, als signaal mee te nemen in hun reguliere toezicht. De NPO ombudsman liet ons weten dat zij onze klacht niet mocht onderzoeken door de grenzen die er aan haar mandaat zijn gesteld. Het programma 'Onze boerderij' valt namelijk niet onder de categorie journalistiek programma.

Uitspraak hoger beroep zaak kip Jip en cassatie

Op 25 januari 2016 werd Sandra van de Werd van Comité Dierennoodhulp na een achtervolging door een medewerker van de Amsterdamse Theaterschool door de politie aangehouden. Zij wordt ervan verdacht de dood bedreigde kip 'Jip' zonder toestemming uit de school te hebben weggenomen. Jip was onderdeel van een schoolproject van student Rick Busscher waarin scholieren van de Theaterschool konden stemmen of Jip mocht blijven leven of doodgemaakt moest worden. Van de Werd had graag na de redding van kip Jip het gesprek met de directie en de student aangegaan, maar de school en de student besloten aangifte te doen, waarna de officier van justitie overging tot vervolging. De zaak kwam uiteindelijk pas 29 november 2018 voor de meervoudige kamer van de rechtbank Amsterdam. In de uitspraak van 13 december 2018 werd Van de Werd schuldig bevonden aan diefstal, omdat kip Jip volgens de rechters niet hulpbehoevend zou zijn geweest. Van de Werd kreeg geen straf opgelegd, omdat het zo lang had geduurd voordat de zaak voor de rechter kwam. Juist vanwege het feit dat de rechters oordeelden dat kip Jip niet hulpbehoevend zou zijn geweest, is Van de Werd in hoger beroep gegaan. Op 18 oktober kwam het hoger beroep voor de rechters. Op 1 november heeft het gerechtshof uitspraak gedaan in het hoger beroep van de zaak kip Jip van Sandra van de Werd, coördinator van stichting Comité Dierennoodhulp. Het gerechtshof veroordeelt Sandra van de Werd voor diefstal. Het hof oordeelt dat niet aannemelijk is geworden dat kip Jip in zodanige toestand verkeerde dat er sprake was van hulpbehoevendheid of een noodsituatie. Het hof vindt het gedrag van Sandra van de Werd ernstig omdat zij voor eigen rechter speelde en dat kan niet getolereerd worden. Zij krijgt overigens geen straf omdat zij geen strafblad had en de zaak te lang op de plank heeft gelegen. Het is de vraag wanneer Jip volgens het hof dan wel hulpbehoevend zou zijn geweest? Als het mes al op haar keel lag? Comité Dierennoodhulp heeft sterk het gevoel dat deze uitspraak te maken heeft met dat men koste wat kost geen jurisprudentie wil voor het redden van een dier. Samen met haar advocaat is Sandra in cassatie gegaan tegen de uitspraak.

Klacht over het inzetten van levende dieren tegen hardrijders

Comité Dierennoodhulp heeft in november samen met Een DIER Een VRIEND, Animal Rights, Rechten voor al wat leeft en stichting Dierennood bij burgemeester en wethouders van de gemeente Utrechtse Heuvelrug een klacht ingediend over het inzetten van dieren op de weg in het dorp Overberg om automobilisten te dwingen langzamer te rijden. De dierenbelangenorganisaties hebben B&W dringend verzocht om er zorg voor te dragen dat de eenden, kippen, kalkoenen en hangbuikzwijntjes in Overberg niet langer blootgesteld worden aan het verkeer. Ook willen zij dat de gemeente aan de media laat weten welke stappen er ondernomen gaan worden om de dieren veilig te stellen, zodat dit foute voorbeeld niet overgenomen gaat worden door andere dorpen en gemeenten in het land. Bij de politie is een klacht ingediend vanwege het feit dat deze dieren opzettelijk aan gevaar worden blootgesteld, waardoor de Wet dieren wordt overtreden. De dierenorganisaties vinden het onbegrijpelijk hoe kritiekloos de journalistiek reageert op het feit dat dieren expres in gevaar worden gebracht om automobilisten te dwingen langzamer te rijden. RTL nieuws bracht op 21 november het nieuwsitem als eerste alsof het een leuk bericht is in komkommertijd de wereld in. De dag daarna volgde het Algemeen Dagblad met boerin Gerry uit Overberg die expres al haar dieren op de weg laat lopen. In een filmpje spreekt het AD over dierenklaarovers en noemt het zelfs een innovatieve maatregel.

Gedumpte dieren en beloning voor tip die naar dader leidt

Er kwamen in 2019 weer behoorlijk wat gedumpte dieren op ons pad. Veel gedumpte hanen, maar ook een doodziek bokje dat op 14 oktober gedumpt werd. Omdat Comité Dierennoodhulp ook een beloning uitloofde van 250 euro voor de tip die naar de dader leidde werd er veel aandacht aan geschonken in de landelijke en regionale media. Wij konden op deze manier ook aandacht vragen voor het lot van alle gedumpte dieren. Comité Dierennoodhulp is van mening dat als je een dier neemt je ook de verantwoordelijkheid daarvoor hebt en het dier een goed leven dient te geven. Ook als het je wat minder uitkomt. Mensen die dieren bewust voor de lol fokken en daarna de manlijke dieren als oud vuil dumpen of doden zouden een houdverbod dienen te krijgen. Evenals mensen die een dier gekocht hebben en het dumpen als het dier hen in de weg staat. Noord Holland Nieuws maakte er een mooi item over: <https://www.nhnieuws.nl/nieuws/255180/gedumpte-bokje-tommy-eerder-regel-dan-uitzondering-iedereen-fokt-maar-raak> De beloning had als resultaat dat we al gauw de gouden tip binnen kregen die naar de dader leidde die het bokje gedumpt heeft. Er is toen door Comité Dierennoodhulp aangifte gedaan tegen de dader in verband met het dumpen van een ziek dier. Behalve gedumpte kippen en hanen langs de kant van de weg die op ons pad kwamen werd er ook een met tape dichtgeplakte doos voor de deur van een kinderboerderij gedumpt. Door omstandigheden werd pas laat ontdekt dat er vijf levende dieren in de doos zaten. Een volwassen haan en hen met drie kleinere hanen werden ternauwernood van de verstikkingsdood gered. De dieren konden opgevangen worden in onze opvang in Rijsenhout. Ook hier werd een beloning voor uitgelooft. Helaas kregen we hierbij geen gouden tip binnen die naar de dader leidde.

Aangifte tegen minister van Justitie & Veiligheid Grapperhaus

Comité Dierennoodhulp heeft in december samen met Animal Rights, Een DIER Een VRIEND, Rechten voor al wat leeft, Even geen Vlees, Konijn in Nood, Animal Save Nederland, Meat the Victims, Bite Back en Ds Hans Bouma aangifte gedaan tegen CDA Minister van Justitie & Veiligheid Grapperhaus vanwege zijn uitspraken tijdens de algemene ledenvergadering van de Producenten Organisatie Varkenshouderij (POV) in Heteren. Grapperhaus sprak op deze vergadering in de eerste plaats als Minister van Justitie & Veiligheid. Terwijl hij de ene keer nog oproept om de “kiezen op elkaar zetten, ook al zou je anders willen”, roept hij enkele zinnen later al weer op tot eigenrichting. Volgens het live-blog van de bijeenkomst vindt Minister Grapperhaus het bijvoorbeeld geen probleem om een hogedrukspuit op activisten te zetten. Dit is echter extreem gevaarlijk. Daarnaast riep hij op tot diefstal: “Gooi auto’s niet meer om, zoals in Boxtel gebeurde, maar laad de auto’s van activisten op een platte kar en neem ze mee. Dan heb je meteen de kentekens en mogen ze de auto zelf komen ophalen. Weten we ook precies wie het zijn.” Soms leken Grapperhaus’ opmerkingen de kant op te gaan van Wilders’ ‘minder Marokkanen’ retoriek: “Activisten en extremisten provoceren. Ik snap de emotie, maar we moeten deze figuren weg krijgen. Ofwel achter tralies, ofwel land uit, ofwel zoveel boetes dat ze alleen nog krantenwijk kunnen lopen.” Grapperhaus deed dit tegenover een publiek waarvan hij weet dat zij en hun achterban niet terugschrikken voor geweld en intimidatie. De dierenrechtenorganisaties zijn de rechtsongelijkheid tussen klimaat- en dierenactivisten enerzijds en de veeboeren anderzijds al langer beu. Deze ongelijkheid uit zich vooral in het verschil in politieoptreden bij demonstraties, maar ook in de reactie van Minister Grapperhaus op de acties. Nu Grapperhaus ook overgaat tot het aanzetten tot diefstal en geweld is de maat vol en is er aangifte gedaan. Meer dan 100 individuele burgers hebben zich hierbij aangesloten.

Klacht aan burgemeester Femke Halsema in verband met gezeul van dieren op de Dam bij boerenevenement

Comité Dierennoodhulp heeft op 13 december 2019 samen met Een DIER Een VRIEND, Animal Rights en Rechten voor al wat leeft een klacht ingediend bij burgemeester Femke Halsema en de wethouders en raadsleden van de gemeente Amsterdam over het door de boeren meezeulen van koeien, schapen, konijnen en een paard en neerzetten op de Dam. Wij vinden het onbegrijpelijk dat dit toegelaten werd en dat de politie niet optrad. Dit gesleep en tentoonstellen van dieren is namelijk volstrekt tegen het gemeentelijk dierenwelzijnsbeleid in waarin afgesproken is om het liefst geen vergunningen te verlenen voor het gesleep met dieren omdat het de dieren onnodig angst en stress oplevert. De gemeente heeft om die reden eerder ook alle dierenverhuurbedrijven laten weten dat zij niet welkom zijn in Amsterdam.

Korte film: Tess en haar 3 zieke konijntjes en kerstwens naar honderden supermarkten

In samenwerking met Konijn in Nood maakte Comité Dierennoodhulp in december de korte film Tess en haar drie zieke konijntjes, zie

<https://www.youtube.com/watch?v=2hx13NK9Mjo&feature=youtu.be>

Het filmpje gaat over de zieke konijntjes uit de meedogenloze konijnenfok-industrie die Tess verzorgd heeft. Ondanks de zorg van Tess en de dierenarts hebben de konijntjes het niet

gehaald. Zij zijn helaas geen uitzondering: twintig procent van de konijntjes in deze industrie is door ziekte al dood voordat ze de slachtleeftijd van 11 weken gehaald hebben. Met hulp van Comité Dierennoodhulp stuurde Tess vervolgens een brief naar de directie en de bedrijfsleiders van Lidl, AH, MCD, Dirk, Jan Linders, Vomar en Poiesz gestuurd met daarin de link van haar film over haar drie zieke konijntjes en haar liefste kerstwens aan de supermarkten: stop met het verkopen van konijnenleed. De reacties waren leugenachtig en teleurstellend. In de reactie van Albert Heijn liegen zij zelfs tegen Tess. Alleen Jumbo liet weten dat zij in het najaar vanwege het dierenwelzijn besloten hadden om in 2020 te stoppen met de verkoop van konijn van het Jumbo huismerk. Wat overigens helaas nog wel betekent dat winkels van Jumbo als ze dat willen konijn kunnen inkopen van een ander merk.

Kerstoproep en Vredesdienst voor dieren

Comité Dierennoodhulp organiseerde samen met Hans Bouma en Een Dier Een Vriend voor de zesde keer de Vredesdienst voor dieren, die werd gehouden op 22 december in de middag, in de Nassaukerk in Amsterdam. De Vredesdienst voor dieren werd mede mogelijk gemaakt door Vissenbescherming, Rechten voor al wat leeft, Sea First Foundation, Akka's Ganzenparadijs, Ganzenbescherming Nederland, Red een Legkip, Stichting Dierennood, Konijn in Nood, Plenty Food, De Faunabescherming, Stichting KonijnenBelangen, Dier&Recht, Varkens in Nood, Bont voor Dieren, Caring Vets, Stichting Melief, Koeienrusthuis Stichting De Leemweg, Animal Rights, Dierencoalitie, Open Wing Alliance, Nederlandse Vereniging voor Veganisme, VeggieSquad, de Dierencoalitie, Animal Save Nederland, Dierenopvang Savannah, De Nobele Hoeve en stichting Wings voor Animals. Op de website www.vredesdienst.nl kon men meer informatie zien. Een vooraankondiging over de Vredesdienst voor dieren werd ruim van te voren naar de pers gestuurd met daarin een link naar de kerstoproep van de kinderen Livia, Josje en Alysa die in 2015 op de Vredesdienst voor dieren spraken, zie <https://www.youtube.com/watch?v=Gcypx5ZAqHU>. De kerk was goed vol. Er was weer een vol programma met boeiende sprekers (o.a. Andrea van Pol, Karen Soeters, Marloes Boere en Willem Vermaat en een jongere: Alysa (17)). Leuk was dat dit jaar ook weer muzikant Johan Waaldijk aanwezig was met twee eigen gemaakte nummers. De Vredesdienst voor dieren werd geleid door Hans Bouma en met muziek begeleid door Chris van der Ouwe. Er vond ook weer een inzamelingsactie plaats voor een goed dierendoel. Dit jaar was het voor Dierenopvang Savannah van Marc Housen. In deze opvang leven veel dieren die gered zijn uit de erbarmelijke omstandigheden waaronder dieren moeten leven in de industrie en ook andere dieren die verwaarloosd en mishandeld zijn. Er werd in totaal een bedrag van 1345 euro ingezameld. Het was een mooie bijeenkomst die vooral veel mensen inspireerden om door te gaan met onze strijd voor een rechtvaardige behandeling van dieren. Na afloop werd er een mooi artikel in het Noord Hollands Dagblad over de Vredesdienst voor dieren gepubliceerd, zie oordhollandsdagblad.nl/cnt/dmf20191222_221964/vredesdienst-voor-de-dieren-kerk-vol-gelijkgestemden?utm_source=google&utm_medium=organic

Andere dieren in nood

Naast de 1953 legkippen die we gered hebben van de slacht, hebben wij ook behoorlijk wat hanen en kuikens kunnen redden van de dood dankzij onze opvangen. Ook 5 schapen en een bokje zijn gered dankzij de hulp van Comité Dierennoodhulp. Soms was een oproep met foto op Facebook van een dier al voldoende om een gedumpte dier toch een mooi huis te geven. En soms was informatie verstrekken en een doorverwijzing naar een opvang ook al voldoende

om een dier te redden. Comité Dierennoodhulp heeft kunnen helpen in het herplaatsen van (gedumpte) hangbuikzwijntjes en een geit en bok. Ook zijn er gewonde en zieke duiven gered en weer vrij gelaten.

Deelname Dierencoalitie

Comité Dierennoodhulp was ook in 2019 actief vertegenwoordigd in de Dierencoalitie. De Dierencoalitie, Samenwerkende Dierenwelzijnsorganisaties Nederland, is een samenwerkingsverband van 17 dierenbeschermingsorganisaties, met een gezamenlijke achterban van rond een half miljoen leden/donateurs. De Dierencoalitie vertegenwoordigt deze dierenbeschermingsorganisaties met het doel om in belangrijke politieke en maatschappelijke kwesties effectief voor de belangen van dieren op te komen. De 17 dierenbeschermingsorganisaties die zijn aangesloten zijn: Stichting AAP, Bont voor dieren, CAS International (Comité Anti Stierenvechten), Compassion in World Farming Nederland, De Faunabescherming, Eyes on Animals, International Fund for Animal Welfare (IFAW), Koningin Sophia-Vereeniging tot Bescherming van Dieren, Stichting Belangengroep “Rechten voor al wat leeft”, Stichting DierenLot, Stichting Comité Dierennoodhulp, Stichting Vissenbescherming, World Animal Protection en Sea First Foundation, Nederlandse Federatie Dierenopvang Organisaties, Varkens in Nood en Dier&Recht.

Steun ontvangen van andere organisaties

In het jaar 2019 ontvingen we o.a. steun van Stichting Anti Dierenleed en Stichting Abri voor dieren voor Red een Legkip en ontvingen we steun voor Comité Dierennoodhulp van stichting Dierenlot en Lush. Daarnaast ontvingen we de onmisbare steun van particulieren.

Informatieverstrekking

- **Telefoon en mail:** Over diverse uiteenlopende onderwerpen over dieren werd in 2019 naar Comité Dierennoodhulp gebeld en gemaïld en werd door ons advies gegeven of informatie verstrekt.
- **Websites:** In totaal heeft Comité Dierennoodhulp vijf informatieve websites: www.comitedierennoodhulp.nl, www.redeenlegkip.nl, www.meldpuntkuikentjesmisbruik.nl, www.hulpinbeslaggenomenhonden.nl, www.diervriendelijkenkinderboerderijen.nl en www.vredesdienst.nl. Via de website van het Comité is het laatste nieuws te volgen en wordt er informatie gegeven over tal van dierenonderwerpen
- **Facebook en twitter:** Comité Dierennoodhulp is ook op facebook en op twitter. Red een Legkip is op facebook en twitter. Ook de werkgroep Hulp Inbeslaggenomen Honden is op facebook te bereiken. Meldpunt kuikentjesmisbruik is op Facebook. De Vredesdienst voor dieren is ook via twitter en facebook te volgen. En Tekenen voor diervriendelijke kinderboerderijen is ook op facebook te volgen.
- **Boek van kip Isabel, flyer Red een Legkip en (kerst)poster:** Het boek van kip Isabel ligt in bijna 200 bibliotheken en is te koop via de website. Er is naast de gewone poster ook een kerstposter van Red een Legkip en een flyer.

- **Dagboek van Winnie:** Via de website van Red een Legkip is het Dagboek van Winnie, een gered vleeskuiken, te lezen.
- **Dagboek van Daantje:** Via de website van Red een Legkip is het Dagboek van Daantje, een gered vleeskuiken, te lezen.
- **Boek Juultje en Jonathan:** Het konijnenboek Juultje en Jonathan is in een aantal bibliotheken te leen en is ook te koop via de websites van Comité Dierenhulp en Red een Legkip.
- **Banners:** Red een Legkip heeft een paar banners die onder meer aan een hek van een huis in Heerlen (tegenover een grote supermarkt) en aan een vrachtwagen hangen.
- **Banners:** De banner met de slogan 'Kip. Het meest mishandelde stukje vlees!' hangt op twee plekken waar veel mensen voorbij komen.
- **Film:** Tess en haar drie zieke konijntjes